

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Orientări strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE

COM(2013) 229 final

(2014/C 67/30)

Raportor: **dl José María ESPUNY MOYANO**

La 29 aprilie 2013, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Orientări strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE

COM(2013) 229 final.

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 1 octombrie 2013.

În cea de-a 493-a sesiune plenară, care a avut loc la 16 și 17 octombrie 2013 (ședința din 16 octombrie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 122 de voturi pentru, 3 voturi împotriva și 6 abțineri.

1. Concluzii

1.1 CESE consideră că acvacultura Uniunii poate și trebuie să contribuie în mod efectiv la reducerea dependenței europene crescânde de importul de produse de acvacultură.

1.2 CESE recomandă Comisiei Europene și statelor membre să promoveze măsuri ambițioase pentru ca întreprinderile europene din sectorul acvaculturii să redevină competitive.

1.3 Comitetul consideră că actualele termene – care, în multe state membre, depășesc doi și trei ani – stabilite pentru acordarea de licențe administrative întreprinderilor din sector sunt inadmisibile. Pentru o agricultură europeană sustenabilă, CESE consideră că sunt esențiale accelerarea procedurilor administrative și reducerea costurilor acestora.

1.4 În opinia Comitetului, estimarea potrivit căreia fiecare punct procentual de creștere a consumului de produse de acvacultură de proveniență internă ar însemna pentru acvacultura UE înființarea a 3000-4000 de locuri de muncă cu normă întreagă este deosebit de semnificativă, întrucât aceste locuri de muncă ar fi, pe de o parte, calificate și, pe de altă parte, ar fi puse la dispoziție în locuri în care posibilitățile de ocupare a forței de muncă sunt foarte reduse.

1.5 CESE este îngrijorat de insuficienta punere în aplicare a normelor de etichetare a produselor de acvacultură, în special în cazul produselor neambalate, în ceea ce privește furnizarea de informații pentru consumatori la punctele de desfacere, atât din cauza riscului de fraudă, cât și a concurenței nelociale față de producătorii europeni. De aceea, el îndeamnă Comisia și statele

membre să includă în planurile strategice măsuri eficiente, care să remedieze această deficiență persistentă.

1.6 CESE consideră că este bine-venită realizarea unor campanii de comunicare menite să facă cunoscute în rândul consumatorilor europeni standardele înalte de producție și de calitate ale acvaculturii din Uniune. Ar trebui ca aceste campanii să poată fi finanțate din noul Fond european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

1.7 CESE solicită insistent, o dată mai mult, consolidarea controalelor efectuate asupra importurilor de produse de acvacultură în Uniunea Europeană, pentru a asigura perfecta trasa-bilitate a acestora și respectarea normelor.

1.8 CESE consideră drept prioritară consolidarea finanțării proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul acvaculturii, precum și orientarea programelor și planurilor de investiții în cercetarea și inovarea în materie de acvacultură ale statelor membre și ale Comisiei către îndeplinirea obiectivelor stabilite în documentul de viziune al Platformei pentru tehnologie și inovare în domeniul acvaculturii europene (*European Aquaculture Technology and Innovation Platform – EATiP*), publicat în 2012.

1.9 Diversificarea acvaculturii sub aspect economic (de exemplu, printr-o ofertă de servicii către turism) trebuie promovată și facilitată ca o oportunitate pentru producătorii din acvacultură, atât cei de pe continent, cât și cei din spațiul maritim, și, mai ales, pentru IMM-uri.

1.10 CESE subliniază faptul că este important să fie recunoscut caracterul european al Consiliului consultativ pentru acvacultură (CCA), în raport cu caracterul regional al celorlalte consilii consultative. În acest sens, este de părere că entitățile din cadrul CCA (care trebuie să aibă o relație directă cu acvacultura) trebuie să fie de anvergură europeană sau, în orice caz, supra-națională. Acest lucru trebuie să se reflecte în structura și în modul lor de finanțare.

1.11 Comitetul remarcă faptul că, dat fiind caracterul pluridisciplinar al acvaculturii, Comisia Europeană trebuie să garanteze că CCA menține o relație directă și prioritară cu diversele sale direcții generale.

1.12 Dat fiind că primele sarcini încredințate CCA prin orientările strategice ale Comisiei Europene trebuie îndeplinite în primele luni ale anului 2014, CESE solicită Comisiei și statelor membre ca înființarea și punerea sa în funcțiune să nu înregistreze întârzieri.

2. Context

2.1 În contextul reformei actuale a politicii comune în domeniul pescuitului, acvacultura deține un rol special, iar promovarea ei reprezintă una dintre prioritățile reformei.

2.2 În propunerea sa privind politica comună în domeniul pescuitului, Comisia Europeană recomandă stabilirea unei metode deschise de coordonare cu statele membre în domeniul acvaculturii. Acest sistem va consta într-un proces voluntar de cooperare bazat pe orientări strategice și planuri strategice naționale multianuale care vor respecta principiul subsidiarității.

3. Sinteza propunerii Comisiei

3.1 Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE au fost publicate de Comisia Europeană la 29 aprilie 2013 (COM(2013) 229 final). Acestea nu au caracter juridic obligatoriu, însă vor sta la baza planurilor strategice naționale multianuale. Ele au rolul de a ajuta statele membre la definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de situația națională a fiecăruia dintre ele, de condițiile predominante de la scară națională și de dispozițiile instituționale.

3.2 Aceste orientări strategice abordează patru domenii prioritare:

- procedurile administrative;
- amenajarea coordonată a teritoriului;
- competitivitatea și
- condițiile de concurență echitabile.

3.3 Planurile strategice naționale multianuale care trebuie elaborate de fiecare stat membru interesat de acvacultură

trebuie să stabilească obiective comune și indicatori pentru evaluarea progreselor înregistrate. Va trebui ca aceste planuri strategice să fie prezentate Comisiei până la finele lui 2013.

3.4 Aceste planuri strategice naționale multianuale trebuie să servească la promovarea competitivității sectorului acvaculturii, să susțină dezvoltarea și inovarea sa, să stimuleze activitatea economică, să promoveze diversificarea, să îmbunătățească calitatea vieții în regiunile costiere și rurale și să garanteze condiții egale de acces la ape și teritorii pentru operatorii din acest sector.

3.5 Propunerea de reformă a politicii comune în domeniul pescuitului include și înființarea unui Consiliu consultativ pentru acvacultură, care va avea misiunea de a prezenta instituțiilor europene recomandări și sugestii privind gestionarea acvaculturii, precum și de a le informa în legătură cu problemele sectorului.

4. Comentarii generale

4.1 Piața UE consumă anual aproximativ 13,2 milioane de tone produse de acvacultură, dintre care 65 % reprezintă importuri, 25 % provin din sectorul pescuitului din UE și 10 %, din sectorul acvaculturii europene. Comitetul împărtășește opinia potrivit căreia acest dezechilibru nu este sustenabil, nici din punct de vedere economic, din cauza deficitului pe care îl presupune, nici sub aspect social, din cauza lipsei de posibilități de ocupare a forței de muncă.

4.2 CESE apreciază observația Comisiei potrivit căreia fiecare punct procentual de creștere a consumului de produse de acvacultură de proveniență internă ar însemna pentru acvacultura UE înființarea a 3000-4000 de locuri de muncă cu normă întreagă.

4.3 Astfel, CESE este de acord cu Consiliul, Parlamentul și cu Comisia Europeană în privința faptului că acvacultura trebuie să fie unul dintre pilonii Strategiei Uniunii Europene privind creșterea albastră și că dezvoltarea ei poate contribui la Strategia Europa 2020. Acvacultura oferă posibilități de dezvoltare și de înființare de locuri de muncă în zonele costiere și fluviale ale Uniunii Europene în care opțiunile economice sunt reduse.

4.4 Consumatorul european cere din ce în ce mai mult produse de acvacultură. Acvacultura europeană oferă produse de bună calitate care, în plus, respectă normele cele mai stricte în materie de sustenabilitate a mediului, sănătate animală și protecție a consumatorilor. În opinia CESE, aprovizionarea cu alimente sigure, sănătoase și sustenabile în Uniunea Europeană trebuie considerată una dintre principalele provocări ale deceniilor următoare.

4.5 În pofida acestor avantaje evidente, din anul 2000 producția sectorului acvaculturii din Uniunea Europeană a stagnat. În același timp, în paralel, această activitate a înregistrat o creștere semnificativă în alte regiuni ale lumii, care exportă o parte din producția lor în Uniune.

4.6 CESE este de acord că legislația europeană privind sănătatea publică, protecția consumatorilor și mediul înconjurător se numără printre valorile fundamentale ale Uniunii Europene. Cu toate acestea, legislația respectivă are repercusiuni semnificative asupra costurilor de producție ale producătorilor europeni din acvacultură, iar aceste costuri suplimentare rareori pot fi transferate în prețul produselor, obligate să concureze pe o piață pe care produsele importate nu trebuie să se supună acelorași cerințe.

4.7 CESE consideră absolut insuficientă propunerea Comisiei Europene de reinstaurare a unor condiții echitabile de concurență pentru agenții economici din UE, în raport cu cei din țările terțe. Nu este suficient, de bună seamă, ca această reechilibrare să fie lăsată doar pe seama acțiunilor de certificare a nivelului de siguranță și sustenabilitate a produselor de acvacultură din UE, care sunt comunicate societății, iar aceasta nu scutește autoritățile publice să solicite ca importurile să respecte în aceeași măsură cerințele de securitate sanitară valabile pentru producția europeană, cu o trasabilitate deplină „de la fermă la consumator”.

4.8 Dezechilibrul existent pe piață, între condițiile de producție a produselor de acvacultură din Europa și a celor din țări terțe care sunt exportate ulterior în Uniunea Europeană, este, în opinia CESE, mult mai complex decât o simplă chestiune de decizie și de informare a consumatorilor. Trebuie să se țină seama și de alte aspecte, precum reducerea costurilor administrative inutile, accesul la spațiu și deficiențele sistemelor de trasabilitate.

4.9 În practică, informația obligatorie care ar trebui pusă la dispoziția consumatorilor în punctele de desfacere este deseori incompletă sau ambiguă, ajungându-se, de exemplu, la înlocuirea produselor europene proaspete cu produse din import, decongelate, fără ca consumatorii să își dea seama de acest lucru. Această situație îngreșește posibilitățile consumatorilor de a cumpăra în mod responsabil, constituind totodată o concurență neloială pentru producătorii din UE.

5. Observații specifice

5.1 CESE se alătură Comisiei în privința faptului că strânsa colaborare dintre acvacultură și sectorul de prelucrare a produselor de acvacultură poate consolida crearea de locuri de muncă și îmbunătăți competitivitatea ambelor sectoare ale economiei.

5.2 Totodată, CESE împărtășește aprecierea Comisiei referitoare la necesitatea de a dispune de informații mai exacte despre situația procedurilor administrative privind termenele și costurile de acordare a autorizației pentru noile ferme de acvacultură din statele membre.

5.3 Ca și Comisia Europeană, CESE consideră că punerea în aplicare a noilor planuri de amenajare a teritoriului poate contribui, în sectorul acvaculturii, la reducerea incertitudinii, la facilitarea investițiilor, la accelerarea dezvoltării întreprinderilor și la stimularea creării de locuri de muncă.

5.4 În opinia CESE, în comunicarea Comisiei nu se acordă suficientă atenție acvaculturii de pe continent, în special din punctul de vedere al amenajării teritoriului.

5.4.1 CESE sugerează Comisiei Europene ca tema seminarului privind cele mai bune practici, care urmează să aibă loc în vara anului 2014, să fie extinsă astfel încât să includă și punerea în aplicare a amenajării coordonate a spațiului fluvial (pe lângă cel maritim), pentru a ajuta statele membre în activitatea lor de amenajare.

5.5 CESE recunoaște importanța proiectării și controlării corespunzătoare a activității de producție din sectorul acvaculturii pentru a preveni efectele nedorite asupra mediului înconjurător. Tot astfel, este de părere că gestionarea acvaculturii la nivel de sector trebuie să urmeze o abordare ecosistemică.

5.6 CESE recunoaște că este important ca dezvoltarea acvaculturii să se întemeieze pe o strânsă relație cu cercetarea și știința.

5.7 CESE împărtășește opinia Comisiei cu privire la recunoașterea serviciilor de mediu pe care le furnizează acvacultura extensivă în heleșteie, ca, de exemplu, o activitate economică ce poate coincide cu nevoile de conservare a habitatelor sau speciilor.

5.8 CESE consideră adecvată inițiativa Comisiei de a oferi indicații care să ajute administrațiile naționale și regionale la o mai bună punere în aplicare, în mod uniform, a legislațiilor europene (de exemplu, cele privind mediul).

5.9 CESE este de acord cu rolul Consiliului consultativ pentru acvacultură și consideră că acesta poate fi de ajutor în îndeplinirea obiectivelor stabilite de planurile strategice naționale și poate verifica punerea adecvată în aplicare a acestora. Comitetul dorește însă să scoată în evidență caracteristicile distinctive ale CCA, în raport cu celelalte consilii consultative: în primul rând, sfera sa de activitate cuprinde resurse private, care aparțin întreprinderilor de acvacultură, spre deosebire de pescuit, ale cărui stocuri sunt resurse naturale publice; în al doilea rând, domeniul său de aplicare nu se situează la nivel regional, ci la nivelul întregii Uniuni Europene.

Bruxelles, 16 octombrie 2013

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Henri MALOSSE